

Verslag workshop bestuurskracht voor de open ruimte

In de workshop hebben we toegelicht hoe we in het IMAGO – project rond bestuurskracht hebben gewerkt, welke instrumenten we hebben ontwikkeld en hoe we deze instrumenten getoetst en opgebouwd hebben in de regio's van Bulskampveld (Aalter, Ruiselede, Beernem, Oostkamp en Wingene) en in de regio Mechelen, in concreto de gemeenten Nijlen, Heist – op – den – Berg en Berlaar.

We hebben de nadruk gelegd op de visualisering van de gebieden om discussies zeer concreet te maken en ervaringen tussen gemeenten op te bouwen. We hebben toegelicht welke knelpunten en welke kansen er zijn om tussen gemeenten tot meer intensieve samenwerking te komen. Een belangrijk aandachtspunt was de wisselwerking tussen de dynamiek in de relaties tussen gemeenten en de regie door provinciebesturen en/of de Vlaamse overheid. Daar gingen ook veel reacties over: mensen maakten zich ook zorgen wat er gebeurt wanneer die regierollen verzwakken, een onduidelijke toekomst hebben of wegvallen. Men stelt vast dat de Vlaamse overheid weliswaar de samenwerking tussen groepen van gemeenten wil stimuleren maar teveel verwacht dat dit voldoende is en wel uit zichzelf tot ontwikkeling zal komen. Onze projectaanpak toonde dat dit niet gebeurt: zonder regie door een externe partner komt samenwerking voor open ruimte niet of veel moeizamer tot stand, aldus ook meerdere deelnemers van deze werkgroepen.

Een belangrijk kader voor de samenwerking wordt het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, of dat zou het toch moeten worden. Het is evenwel onduidelijk tot zorgelijk wat er uiteindelijk met dit Beleidsplan zal gebeuren en of dit in beslist beleid zal worden omgezet dat een meer dwingend kader aan de gemeentebesturen oplegt in hun omgang met het gebruik van open ruimte. Er wordt gewezen op de codextrein die gemeenten nog meer autonomie biedt inzake vergunningen en nog meer uitzonderingen zal toestaan. Het is uiteindelijk ook via de vergunningen dat blijkt wat beleidsintenties waard zijn. Dat alles zet druk op de al beperkte bestuurskracht van veel landelijke gemeenten. Als dan nog te weinig of te beperkte samenwerking tussen gemeenten tot stand komt, dreigt dit de druk op de open ruimte nog te verhogen. Een en ander heeft ook te maken met het zogenaamde 'political localism' waarbij de politieke verwevenheid tussen gemeenten en de Vlaamse overheid intens is en een belangrijke verklaring vormt voor het aarzelende beleid inzake open ruimte vanuit de Vlaamse overheid.